

De Stemming van 20 december 2015

Het rapport van de Commissie Oosting en het debat erover in de Tweede Kamer heeft beperkte effecten op de electorale verhoudingen. VVD en PvdA zijn beide 1 gedaald (naar 19 en 9). CDA is 1 gestegen en daarmee weer de tweede partij. Groen Links is ook 1 gestegen en scoort nu 15 zetels., een all-time high voor deze partij!

	TK2012	21-12 2014	13-12 2015	20-12 2015	Versch in 1 jr	Versch in 1 wk	Versch TK2012
VVD	41	18	20	19	1	-1	-22
PvdA	38	10	10	9	-1	-1	-29
PVV	15	30	39	39	9		24
SP	15	17	15	15	-2		
CDA	13	24	19	20	-4	1	7
D66	12	24	16	16	-8		4
ChristenUnie	5	6	5	5	-1		
GroenLinks	4	10	14	15	5	1	11
SGP	3	4	3	3	-1		
Partij voor de Dieren	2	5	4	4	-1		2
50PLUS	2	2	4	4	2		2
Overig		0	1	1	1		1
Totaal	150	150	150	150			
VVD+PvdA	79	28	30	28	2	-2	-51

Het debat over de bevindingen van de Commissie Oosting heeft de mening over deze kwestie bij de kiezers weinig doen veranderen. Twee derde deel van de Nederlanders stemt voor de motie van afkeuring die de oppositie heeft ingediend. Bij de VVD-kiezers is dat 45% en PvdA-kiezers is dat 72%. De helft van de kiezers vindt dat dit een motie van afkeuring had moeten zijn. Bij de kiezers van VVD, CDA en D66 is dat een derde, bij die van de PvdA de helft en bij die van PVV en SP meer dan 80%.

Als u had mogen meestemmen bij deze motie van afkeuring, had u dan voor of tegen gestemd?

verticaal geperceerd naar	Stemgedrag Tweede Kamer 2012							
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Voor	66%	73%	45%	63%	75%	72%	89%	77%
Tegen	21%	15%	43%	23%	10%	16%	5%	13%
Weet niet/geen antwoord	12%	11%	12%	15%	15%	12%	7%	10%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Vindt u dat de oppositie een motie van wantrouwen had moeten indienen?

verticaal geperceerd naar	Stemgedrag Tweede Kamer 2012							
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Ja	50%	86%	33%	32%	33%	52%	81%	60%
Nee	39%	8%	58%	52%	56%	37%	11%	20%
Weet niet/geen antwoord	11%	6%	9%	16%	10%	11%	8%	20%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Vorige week gaf 51% aan dat men vond dat Premier Rutte moet aftreden in relatie tot deze zaak. Die score is na het debat vrijwel hetzelfde (54%). Vorige week vond 43% dat Van der Steur en Dijkhoff zouden moeten aftreden. Dat is nu ook 54% geworden. Vrijwel dezelfde score zien we ook bij de vraag of men vindt dat het kabinet moet opstappen.

Mee eens met:

verticaal geperceerd naar	Stemgedrag Tweede Kamer 2012							
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Rutte moet aftreden	54%	90%	35%	44%	36%	53%	78%	63%
vd Steur en Dijkhoff moeten aftreden	54%	84%	40%	57%	39%	48%	72%	52%
Kabinet moet opstappen	52%	94%	38%	41%	32%	45%	81%	72%

De verkiezing van de politicus van het jaar laat op een interessante manier zien hoe het effect werkt waardoor Marine Le Pen uiteindelijk toch niet als winnaar van de Franse verkiezingen wordt gezien, terwijl ze in de eerste ronde wel de grootste was. Interessant is daarbij trouwens dat de score van het FrontNational in Frankrijk weinig verschilt van die van de PVV nu (26%).

¹ - zie volgende pagina

Als we op ongeveer dezelfde wijze als EenVandaag de politicus van het jaar kiezen dan is Geert Wilders de winnaar met Jesse Klaver er niet ver achter. Wilders scoort dan 26% en Klaver 21%. De andere politici scoren tussen de 4% en 8%. (In 2007 eindigde Wilders ook op de eerste plaats). Maar als we (net zoals in Frankrijk in de 2e ronde) alleen de bovenste twee kandidaten aan de kiezers voorleggen dan zien we dat Klaver hoger scoort dan Wilders (52% tegen 48%). En dat komt omdat kiezers uit het midden en van links, die in eerste instantie een ander hadden gekozen dan Wilders of Klaver, nu duidelijk meer Klaver noemen dan Wilders. Net zoals Le Pen in Frankrijk heeft Wilders naast uitgesproken voorstanders ook een grote groep uitgesproken tegenstanders, zodat bij een tweestrijd de kiezers in sterkere mate naar zijn tegenstander gaan.

Deze uitslag werpt zijn schaduw vooruit op de volgende Tweede Kamerverkiezingen in Nederland. Want de kans is heel groot dat ook als de PVV de grootste partij wordt in Nederland, die partij toch niet in de regering terecht komt. Volgende week, als er geen aparte peiling is, publiceer ik hierover een analyse onder de titel "TK2017 (of TK2016): fragmentatie en cordon sanitair".

Wie van de volgende politici vindt u politicus van het jaar 2015

verticaal gepercenteerd naar	Stemgedrag Tweede Kamer 2012							
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Geert Wilders	26%	89%	31%	8%	4%	15%	16%	32%
Jesse Klaver	21%	2%	6%	8%	36%	33%	35%	14%
Jeroen Dijsselbloem	8%	0%	8%	10%	7%	17%	2%	11%
Klaas Dijkhoff	7%	2%	14%	13%	11%	3%	1%	7%
Sybrand Buma	7%	0%	8%	30%	6%	3%	3%	5%
Mark Rutte	5%	1%	16%	4%	1%	0%	1%	0%
Alexander Pechtold	5%	0%	3%	3%	21%	9%	2%	2%
Emile Roemer	4%	1%	0%	0%	0%	6%	28%	1%
Weet niet/geen antwoord	16%	6%	15%	25%	13%	13%	12%	28%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Stel dat u als politicus van het jaar 2015 alleen zou mogen kiezen uit Geert Wilders of Jesse Klaver, wie vindt u dan van deze twee voor die titel het meest in aanmerking komt?

verticaal gepercenteerd naar	Stemgedrag Tweede Kamer 2012							
	Allen	PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	*50PLUS
Geert Wilders	48%	97%	71%	37%	15%	26%	36%	65%
Jesse Klaver	52%	3%	29%	63%	85%	74%	64%	35%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%